

En ny start for småbønder i Sør-Sudan

Rapport 3 til Kavlifondet
2014

Oppstart 15.02.2013

Samarbeidsprosjektet mellom Kavlifondet og Norsk Folkehjelp har som mål å sikre at lokale småbønder i Sør-Sudan får ressursene og kompetansen de trenger, slik at de kan produsere mat til seg selv og lokalsamfunnet. Gjentatte matkriser viser at det er spesielt viktig for fattige land å produsere mat for egen befolkning. Gjennom å støtte lokale småbønder i Sør-Sudan, bidrar Kavlifondet til økt matsikkerhet i landet.

SØKELYS PÅ KUNNSKAP

Norsk Folkehjelps jordbruksprogram i Sør-Sudan gir lokale bønder økt kunnskap som resulterer i økt matproduksjon.

Programmet er i tråd med FNs utviklingsprogram som mener at løsningen ikke er matvarehjelp. Afrika må produsere mer mat selv, og det må satses på kvinner og ungdom på landsbygda.

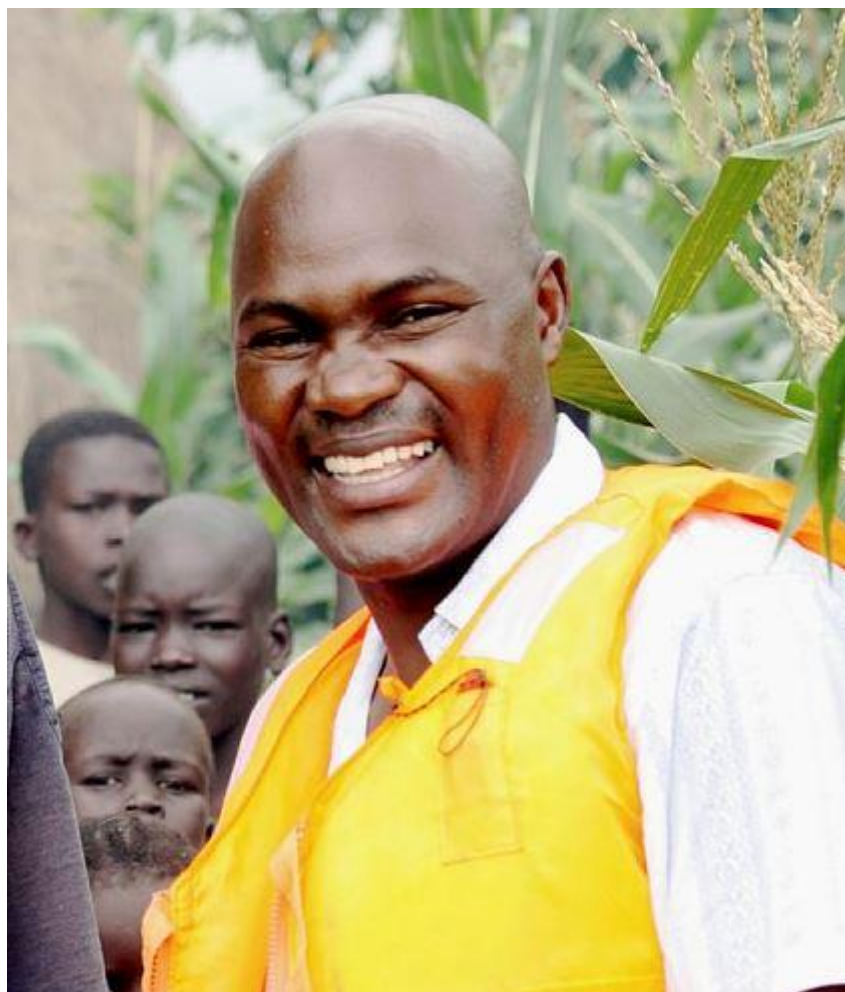
Denne rapporten er den tredje i rekken siden prosjektet startet opp i mars 2013. Den viser resultatene som er oppnådd første halvår 2014.

1. ERFARINGER SÅ LANGT

Ett og et halvt år etter at jordbruksgruppene ble opprettet begynner vi virkelig å se resultater. Medlemmene har tatt i bruk den nye kunnskapen de har tilegnet seg gjennom å delta i prosjektet. Alle har klart å øke produksjonen, selv om langvarig tørke ødela en del for veksten i starten av året.

To deltakere fra tre av gruppene, Nyobulo-Teso, Kajoba og Cinga, har gjennomført et tremåneders kurs ved Norsk Folkehjelps landbruksskole i Yei. De er nå tilbake og deler sin kunnskap både med gruppe-medlemmer og andre i lokalsamfunnet.

Noen av deltagerne har sluttet, mens det positive er at flere nye har kommet til. Totalt er det samme antall deltagere nå som da prosjektet startet opp i februar 2013.

«Samarbeidet med Kavlifondet vil gi bønder større kunnskap om matproduksjon, lagring og tilgang til markeder, og dette vil føre til økt avkastning for både eget husholdningsforbruk og marked.»

John Maruti, Norsk Folkehjelp Sør-Sudan

Konflikt og uro

På grunn av urolighetene som brøt ut i Sør-Sudan i desember 2013 er forholdene flere steder i landet svært vanskelige. Det er anslått at nærmere halvannen million mennesker har blitt drevet på flukt. Samtidig har det vært langvarig tørke. Dette har ført til at mange mennesker i Sør-Sudan nå mangler mat og andre livsnødvendigheter. Norsk Folkehjelp har siden urolighetene brøt ut distribuert mat, såkorn og enkelt jordbruksutstyr. Vi har også delt ut utstyr som kokekar, myggnett og plastduk som beskytter mot regnet. Men behovene er enorme og situasjonen vil bli ytterligere forverret med regntiden som setter inn i juni/juli fordi det vil bli vanskelig å få transportert inn mat til mange områder. FN har beregnet at fire millioner mennesker i Sør-Sudan vil være truet av sult i august dersom de ikke får hjelp.

Norsk Folkehjelp har delt ut utstyr til 30 000 internt fordrevne fra delstaten Jonglei i Sør-Sudan. Vi har også, i samarbeid med Verdens Matvareprogram, distribuert mat til de ulike gruppene internt fordrevne, blant annet i FN-leiren i Juba, og har begynt utdeling i andre steder i landet.

RAPPORT 3 TIL KAVLIFONDET – 2014

2. PRESENTASJON AV GRUPPENE

Støtten fra Kavlifondet går til fire landsbyer i Sør-Sudan. I hver av disse landsbyene har småbønder gått sammen for å drive jorda på en bedre og mer effektiv måte, og produsere mer mat for seg selv og lokalsamfunnet.

Gruppene som deltar i prosjektet:

Gruppens navn	Sted	Fylke	Medlemmer		Til sammen
			Kvinner	Menn	
Nyobulo-Teso	Undukori	Mugwo	16	11	27
Kojoba	Minyori	Yei	5	6	11
Cinga	Tore Centre	Tore	3	4	7
Tikanya	Pukuka	Otogo	10	5	15
			34	26	60

I tillegg til de fire jordbruksgruppene støtter Kavlifondet Norsk Folkehjelps jordbruksskole i Yei – Yei Agricultural Training Centre (YATC). Hvert år blir rundt 460 studenter uteksaminert. Med den faglige kompetansen som utdannelsen gir, får studentene en mye bedre forutsetning for å livnære seg av jordbruk.

To av studentene ved jordbruksskolen, Martha Tabu Nelson (t.v.) og Reida Khemisa David. – Vi håper å dra tilbake til landsbyen og lære alle de andre bønderne de nye teknikkene vi har lært her, sier de.

RAPPORT 3 TIL KAVLIFONDET – 2014

Etter endt studium blir elevene selv lærere, og vender hjem til sine landsbyer og videreformidler det de har lært om nye jordbruksteknikker, lagring av såkorn og avlinger og tilgang til markeder.

Representanter fra hver jordbruksgruppe tilbys studieplass ved jordbruksskolen. Til nå har to fra hver av gruppene gjennomført tre måneders opplæring ved skolen. De fungerer som landsbyens «jordbrukseksperter».

Økt produktivitet

I tillegg til at utvalgte bønder får gå på jordbruksskolen i Yei, får alle medlemmene i jordbruksgruppene såkalt «on-site training», altså opplæring mens de er ute og arbeider med jorda eller husdyrene. I siste periode har 21 kvinner og 30 menn fått slik opplæring. Opplæringen har som mål å øke produktiviteten og har fokusert på temaer som jordforbedring, dyrkingsmetoder, ugresskontroll, skadedyr og plantesykdommer, innhøsting og lagring. Deltakerne har også fått opplæring i regnskap, salg og markedsføring.

Aktivitetene rundt on site-opplæringen vekker stor interesse også fra andre bønder i området og mange flere enn medlemmene i jordbruksgruppene deltar. Dermed får mange flere enn de som er involvert i prosjektet tilgang til ny kunnskap.

Gruppe	Deltakere		Til sammen
	Kvinner	Menn	
Nyobulo-Teso	17	14	31
Kojoba	10	15	25
Cinga	15	15	30
Tikanya	14	10	24
	56	54	110

Antallet som har fått opplæring overstiger antallet gruppemedlemmer, fordi interesserte ikke-medlemmer også deltok i opplæringen.

Tørke i spireperioden

I 2013 var det langvarig tørke i Sør-Sudan. Etter den lange tørken fulgte en periode med mye regn. Både tørken og regnet påvirket avlingene negativt. Tørken kom etter at bøndene hadde sådd og frøene begynte spire. Dette hindret utvikling og vekst av plantene. Da det ble tid for høsting, satte et kraftig regnvær inn. Regn under innhøstingen kan være svært ødeleggende. Likevel, på tross alle problemer og uheldige omstendigheter, klarte gruppene å få en relativt god avkastning, selv om de ikke nådde alle målene de hadde satt seg.

RAPPORT 3 TIL KAVLIFONDET – 2014

I tillegg til tørke og regn, er det andre forhold som også påvirket resultatene for bøndene i jordbruksgruppene, for eksempel mangel på arbeidskraft og redskaper for å få fjernet ugress i tide. Når de ikke får sådd til riktig tid, gir det dårligere avkastning. Bøndene kunne også hatt stor nytte av maskiner og utstyr som kunne effektivisert arbeidet og forbedret kvaliteten på produktene, men dette er altfor dyrt for de fleste. De opplever også problemer med å få transportert varene til markedet. Manglende lagringssystemer, dårlige veier og høye kostnader er noen av utfordringene.

3. RESULTATER PR. GRUPPE

Nyobulo-Teso farmers group

Med sine 27 medlemmer er dette den største av de fire jordbruksgruppene. Noen av mennene som var med fra starten har sluttet, og de har fått inn flere kvinner, så nå er de 11 menn og 16 kvinner. Snittalderen er 25 år. Lederen er Samuel Soro David. Gruppen har tilgang til 63 hektar med jord og de har i dag 28 storfe. I tillegg dyrker medlemmene mais, peanøtter (jordnøtter), kassava, bønner og sorghum. Flere av medlemmene dyrker også grønnsaker i tillegg. Grønnsaker er noe av det som har solgt aller best på markedet.

Planen om bygging av lager ble utsatt på grunn av urolighetene som brøt ut i Sør-Sudan i desember 2013. Da det ble klart at deres område ikke ville bli rammet, begynte de arbeidet med å bygge lager i mars i år. Tabellen nedenfor viser resultatene til nå.

Planned activities 2013 Crop & Feddans ¹		Area (feds) Achieved	Projected yield KGs	Actual yield KGs	Qty sold KGs	Projected sales SSP ¹	Actual sales SSP	Total Grant given SSP
maize	113	64	20,000	5,000	5,000	30,000	7,500	
cassava	118	73	109,500	8,000	8,000	164,250	12,000	
beans	11	23.5	0	1,200	600	1,500	1,500	
G/nut	33	23.5	0	1,000	500	750	750	
Sorghum short term	20		0	0	0	0	0	
Sorghum long term	109	25	4,500	0	0	4,500	0	
vegetable	13	13.5	0	10,500	10,500	0	21,000	
Cow peas	50	14	2,500	0	0	2,500	0	
Cash at hand				0				
		236.5	241	25,7	266,7	203,500	42,750	26,055

1) Arealet er oppgitt i feddan. 1 feddan tilsvarer 4200 m²

2) SSP=sør-sudansk pund. 1 SSP tilsvarer ca. 1 krone

RAPPORT 3 TIL KAVLIFONDET – 2014

Kojoba farmers group

Gruppen har 11 medlemmer, seks menn og fem kvinner. Lederen heter Clement Sebit. Medlemmene er i alle aldre, fra ungdom til godt voksen, og sammen disponerer de 42 hektar med jord. Her har de plantet peanøtter, mais og sesamfrø. Første halvår 2014 startet de også opp dyrking av bønner og vil etter hvert også dyrke ris og kål.

Første halvår 2014 satte de i gang med å bygge en butikk. Vegger og tak er allerede på plass og bare mindre arbeider gjenstår før butikken kan åpnes.

Medlemmene av Kojoba-gruppen har lagt ned mye arbeid i byggingen av det som snart skal bli en butikk hvor de kan selge produktene sine.

Planned activities 2013 Crops & Feddans		Area (feds) Achieved	Projected yield KGS	Actual yield KGS	Qty sold KGs	Projected sales SSP	Actual sales SSP	Total Grant given SSP
Maize	5	8	1 000	1 000	0	2 000	0	
G/nut	5	7	0	680	600	0	2 400	
Sesame	5	3	0	200	0	600	0	
Beans	2	1.5	0	50	50	0	300	
Rice	2	0	0	0	0	0	0	
Cabbage	1	0	0	0	0	0	0	
Cassava		1.5	1 000	0	0	2 000	0	
Cash at hand			0		0		8 000	
	20	6	0	26	650	4,600	308	25,180

RAPPORT 3 TIL KAVLIFONDET – 2014

Cinga farmers group

Gruppen har sju medlemmer – fire menn og tre kvinner. Lederen er Gordon Ibrahim. De har tilgang til 42 hektar jord hvor de dyrker mais, peanøtter (jordnøtter) og kassava. Som en del av prosjektet har de også begynt å dyrke ris. Sammen har de fire geiter. I tillegg har medlemmene egne husdyr.

De var i gang med å bygge butikk da urolighetene brøt ut i desember 2013. Etter noen måneder med usikkerhet, føler de nå at det er trygt å fortsette byggingen. I mars startet de med å legge taket. Planen er å åpne butikken i løpet av 2014.

Gordon Ibrahim er lederen av Cinga jordbruksgruppe. Han er fornøyd med at de kunne gjenoppta byggingen av butikken. Da bildet ble tatt hadde de begynt å legge taket. Det er nå på plass og butikken kan snart åpnes.

Planned activities 2013 Crop & Feddans		Area (feds) Achieved	Projected yield KGS	Actual yield (KGS)	Qty sold (KGS)	Projected sales SSP	Actual sales SSP	Total Grant given SSP
assava		3	4,500	0	0	6,750	0	
Maize	5	5.5	600	600	0	0	550	
G/nut		2.5	0	180	0	0	0	
sorghum	5	2	300	500	0	800	0	
beans	2	1	0	100	0	750	0	
C/peas		0.5	0	200	0	800	0	
cash at hand		0	0	0	0	0	13,632	
		14.5	904,5	1580		2356,75	14,182	22,265

Kunnskap er veien å gå

– Jeg arbeider fortsatt hardt, men ved å gjøre ting på riktig måte får jeg mye mer igjen for innsatsen, sier Jean Saima David i Tikanya.

Jordbruk er hardt arbeid, men arbeidet kaster mer av seg hvis det er basert på kunnskap. Riktig stell av jord, frø og planter er en forutsetning for å drive et jordbruk det er mulig å leve av.

Jean Saima David er i Tikanya-gruppen. Hun er 48 år, gift og har fem barn, den yngste er 6 år, den eldste 15. Hun forteller om livet før hun ble med i jordbruksgruppen:

– Vi måtte ofte gå sultne fordi vi ikke klarte å produsere nok mat, selv om vi arbeidet hardt på jorden. Vi kunne ikke spare penger til skole for barna eller til medisiner hvis vi skulle trenge det.

Men det de først og fremst trengte var kunnskaper. Grunnleggende kunnskaper om jordbrukspraksis – som riktige tidspunkter for å så og høste, riktig planteavstand og metoder for å bekjempe ugress.

– Vi ville gjerne lære mer, men vi visste ikke hvor vi skulle gå, sier Jean.

Etter at Jean ble med i jordbruksgruppen har ting forandret seg. Hun har tilegnet seg mange nye kunnskaper, og det har gitt resultater. Nå produserer hun mer enn nok til å fø familien sin. Overskuddet kan hun selge.

– Jeg arbeider fortsatt hardt, men ved å gjøre ting på riktig måte får jeg mye mer igjen for innsatsen. Jeg har lært hvordan jeg skal bearbeide jorda, behandle frøene, hvordan jeg skal så og plante og hvordan jeg raskt kan bli kvitt ugresset, sier Jean.

God forretningssans

God forretningssans og hardt arbeid har gjort at enken Joyce nå kan betale skolegang for de seks barna og investere videre i gårdsdriften sin.

Joyce Aje Confesus er en av medlemmene i Nyobulo-Teso, den største av de fire jordbruksgruppene. Hun er enke og mor til seks barn. Som enslig forsørger er det vanskelig å skaffe penger til skolegang, mat og klær til barna. Men etter at hun ble i i jordbruksgruppen har hun bestemt seg for å arbeide hardt og vise at kvinner kan klare seg på egen hånd.

Med penger hun har tjent på salg av mais og kassava, har hun kjøpt fem geiter og ti høner. Og hun har bestemt seg for å kjøpe to kyr innen utgangen av 2014.

– En god dag for meg er når jeg kan selge produktene mine på markedet til en god pris, sier Joyce Aje Confesus